98/2026

Projekt

z dnia 21 października 2026 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ MIKOŁOWA

z dnia ..... 2026 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych dla gminy Mikołów na lata 2025-2027 w ramach projektu „CUS - Nowe spojrzenie na usługi społeczne"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 662 z zm.) oraz art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 165 z zm.)

Rada Miejska Mikołowa
uchwala:

§ 1. W uchwale Rady Miejskiej Mikołowa z dnia 21 października 2025 r. nr XVIII/203/2025 w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych dla gminy Mikołów na lata 2025-2027 w ramach projektu „CUS - Nowe spojrzenie na usługi społeczne", opublikowanej w Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2025 r. poz. 5965, załącznik do uchwały otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Mikołowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

BURMISTRZ MIKOŁOWA
Stanisław Piechula

radca prawny
Jakub Przybysz

DYREKTOR
Centrum Usług Społecznych
w Mikołowie
Daniel Melerowicz

Uzasadnienie do uchwały Nr .....

Rady Miejskiej Mikołowa

z dnia ..... 2026 r.

W przyjętej uchwale nr XVIII/203/2025 Rady Miejskiej Mikołowa z dnia 21 października 2025 r. w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych dla gminy Mikołów na lata 2025-2027 w ramach projektu „CUS - Nowe spojrzenie na usługi społeczne" wprowadza się nowe brzmienie załącznika, którym jest Program Usług Społecznych dla gminy Mikołów na lata 2025-2027 w ramach projektu „CUS - Nowe spojrzenie na usługi społeczne".

Podjęcie uchwały uzasadnione jest dostosowaniem katalogu usług oraz opłat do rzeczywistych potrzeb wspólnoty samorządowej.

radca prawny
Jakub Przybysz

Załącznik do uchwały Rady Miejskiej Mikołowa

w sprawie zmiany uchwały Rady Miejskiej Mikołowa z dnia 21 października 2025 r. nr XVIII/203/2025 w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych dla gminy Mikołów na lata 2025-2027 w ramach projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne”

PROGRAM USŁUG SPOŁECZNYCH DLA GMINY MIKOŁÓW NA LATA 2025-2027 W RAMACH PROJEKTU „CUS – NOWE SPOJRZENIE NA USŁUGI SPOŁECZNE”

Projekt „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny Plus), dla Priorytetu: FESL.07.00 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, dla Działania: FESL.07.05 Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE

DEFINICJE

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

1. Nazwa i cel Programu
2. Okres realizacji Programu
3. Opis/Diagnoza potrzeb uzasadniających cel realizacji Programu
4. Charakterystyka i przewidywana liczba osób objętych Programem
5. Określenie usług społecznych oferowanych w Programie
6. Warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie
7. Wysokość opłaty za usługi społeczne, osoby uprawnione do uzyskania ulg w opłacie za usługi społeczne i wysokość tych ulg
8. Sposób dokumentowania spełniania warunków oraz uprawnień do uzyskania ulg w opłacie uczestników Programu
9. Dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie
10. Organizacja Programu, w tym etapy jego realizacji
11. Sposób monitorowania i oceny Programu oraz mierniki efektywności jego realizacji
12. Budżet Programu oraz źródła jego finansowania
13. Podsumowanie

WPROWADZENIE

Usługi społeczne odgrywają kluczową rolę w budowaniu silnych, zrównoważonych i odpornych wspólnot lokalnych. Odpowiadając na podstawowe potrzeby mieszkańców, przyczyniają się nie tylko do poprawy jakości życia jednostek, ale również do wzmacniania więzi społecznych i przeciwdziałania wykluczeniu. Wspierając osoby starsze, rodziny z dziećmi, osoby z niepełnosprawnościami czy znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, usługi społeczne pełnią funkcję integracyjną i prewencyjną. Ich odpowiednie zaplanowanie i realizacja sprzyja aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, rozwojowi lokalnych inicjatyw oraz budowaniu społeczeństwa solidarnego i otwartego na potrzeby wszystkich grup społecznych.

Usługi społeczne stanowią fundament polityki społecznej gminy Mikołów, której celem jest tworzenie przyjaznego, dostępnego i wspierającego środowiska dla wszystkich mieszkańców, szczególnie tych, którzy z powodu wieku, stanu zdrowia lub niepełnosprawności wymagają szczególnej troski i wsparcia. W dobie dynamicznych zmian demograficznych i społecznych rosnące potrzeby osób starszych, przewlekle chorych oraz dzieci i dorosłych z niepełnosprawnościami wymagają zdecydowanej, przemyślanej i lokalnie zakorzenionej odpowiedzi.

Gmina Mikołów, jako wspólnota samorządowa, dostrzega znaczenie budowania zintegrowanego systemu usług społecznych, który opiera się na dostępności, solidarności międzypokoleniowej oraz szacunku dla godności każdego człowieka. Oferowane wsparcie ma na celu nie tylko zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, ale także umożliwienie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, edukacyjnym i kulturalnym. Dąży się do tego, by mieszkańcy Gminy – niezależnie od swojej sytuacji życiowej – mogli funkcjonować w bezpiecznym i wspierającym otoczeniu, które wzmacnia ich samodzielność i poczucie przynależności.

Szczególna uwaga kierowana jest na rozwój usług środowiskowych i opiekuńczych, wsparcie opiekunów nieformalnych, działania na rzecz rodziny, seniorów i osób z niepełnosprawnościami, profilaktykę oraz integrację środowisk. Współpraca z lokalnymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz mieszkańcami tworzy solidne podstawy do rozwoju spójnej polityki społecznej opartej na realnych potrzebach i możliwościach gminy Mikołów.

Niniejszy Program Usług Społecznych dla gminy Mikołów na lata 2025-2027 w ramach projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne" (dalej: Program) stanowi odpowiedź na wyzwania społeczne stojące przed gminą Mikołów i wyznacza kierunki działań, które mają na celu zapewnienie kompleksowego wsparcia dla najbardziej wrażliwych grup społecznych. Dzięki wspólnym wysiłkom możemy budować Gminę otwartą, wrażliwą i silną społecznie.
Podstawą do opracowania poniższego Programu jest diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej przygotowana w Centrum Usług Społecznych w Mikołowie.
Program usług społecznych to dokument, który określa zakres i formę usług społecznych świadczonych przez gminę, w celu zaspokajania potrzeb lokalnych społeczności. Program ten jest przyjmowany przez Radę Miejską w drodze uchwały.
Programy usług społecznych mogą obejmować działania z dziedzin wskazanych w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Usługi objęte niniejszym Programem określono w części 5.
Program Usług Społecznych dla gminy Mikołów na lata 2025-2027 w ramach projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne" jest ważny, ponieważ zapewnia spójność i efektywność działania Gminy w zakresie pomocy społecznej i innych usług społecznych. Pozwala również na lepsze dopasowanie oferty do potrzeb mieszkańców.
Społeczeństwo jest złożone z różnych jednostek i grup, z różnymi potrzebami, problemami i aspiracjami. Tworzenie skutecznych programów społecznych wymaga zrozumienia tej różnorodności i dostosowania usług do konkretnych kontekstów społecznych. Oznacza to potrzebę inkluzywnego podejścia do projektowania programów społecznych, które uwzględniają różnice kulturowe, ekonomiczne, społeczne i inne czynniki wpływające na społeczność. Programy te powinny być elastyczne i dostosowane do specyficznych potrzeb badanej grupy czy społeczności, aby mogły efektywnie wspierać jej rozwój. W praktyce oznacza to, że projektowanie programów usług społecznych powinno uwzględniać partycypację społeczności, konsultacje z lokalnymi liderami oraz analizę kontekstu społecznego. Tylko wtedy można zapewnić jedność poprzez dostarczanie usług, które są rzeczywiście potrzebne i skuteczne w różnorodnych warunkach społecznych. Usługi społeczne stanowią coraz ważniejszy komponent polityki społecznej państwa. Jest to związane z takimi procesami jak zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, przeobrażenia rynków pracy, wzrost liczby potrzebujących wsparcia w codziennym

funkcjonowaniu i osób z niepełnosprawnościami, nowe zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje, przeobrażenia w obrębie rodziny, nowe formy wykluczenia społecznego, nowe ryzyka socjalne, w tym pandemie i zagrożenia ekologiczne itd. Usługi społeczne, obok polityki zabezpieczenia dochodu, są istotnym komponentem polityki społecznej, ponieważ prowadzą do poprawy stanu psychofizycznego osób w sensie indywidualnym i zbiorowym lub do zmiany ich sytuacji życiowej. Usługi społeczne, które są udostępniane i organizowane w sposób profesjonalny, realnie wpływają na podniesienie jakości życia osób i rodzin. Należy podkreślić, że usługi społeczne są generalnie dedykowane wszystkim, ale w sposób szczególny tym osobom, które z racji swoich indywidualnych cech i szeroko rozumianych uwarunkowań mogą być narażone na jakikolwiek przejaw wykluczenia społecznego czy dyskryminacji.

Dotyczy to:

a) osób z niepełnosprawnościami i osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;

b) osób w kryzysie psychicznym;

c) osób starszych;

d) osób w kryzysie bezdomności;

e) wszystkich innych grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Mając na uwadze powyższe, należy podjąć działania zmierzające do rozwoju usług społecznych w społeczności lokalnej w celu zaspokojenia potrzeb osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, przez opracowanie i wdrożenie kompleksowego programu usług społecznych, który będzie uwzględniał indywidualne potrzeby i preferencje osoby potrzebującej wsparcia przy ustalaniu formy realizacji usługi, z zachowaniem warunków korzystania z usług określonych w Programie oraz ograniczeń i limitów wynikających z jego budżetu. Usługi społeczne, zgodnie z najnowszymi badaniami naukowymi i wytycznymi UE w tym zakresie, powinny być organizowane w sposób, który zapewni najbardziej przyjazne i optymalne warunki realizacji potrzeb osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Stąd też przyjmuje się, że usługi społeczne w przyszłości powinny mieć charakter bardziej zdeinstytucjonalizowany, co oznacza rozwój usług środowiskowych w miejscu zamieszkania.

DEFINICJE

Przez określenia użyte w Programie Usług Społecznych dla gminy Mikołów na lata 2025-2027 w ramach projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne" rozumie się:

Ustawa – ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;

Centrum – Centrum Usług Społecznych w Mikołowie;

Program – Program Usług Społecznych dla gminy Mikołów na lata 2025-2027 w ramach projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne";

Projekt – projekt „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne" współfinansowany przez Unię Europejską w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny Plus), dla Priorytetu: FESL.07.00 - Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, dla Działania: FESL.07.05 - Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych;

Formularz zgłoszenia do projektu – formularz wniosku Wnioskodawcy o zakwalifikowanie osoby zainteresowanej do korzystania z usług społecznych określonych w Programie;

Usługi społeczne – usługi oznaczające działania w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;

Mieszkaniec gminy Mikołów – osoba zamieszkująca na terenie gminy Mikołów zgodnie z art. 25-26 KC[1];

Osoba starsza - osoba, która ukończyła 60. rok życia;

Osoba korzystająca z usług społecznych (uczestnik) – osoba spełniająca kryteria i warunki kwalifikowania, określone w Programie Usług Społecznych i której przyznano prawo do skorzystania z ww. usług;

---

[1] Zgodnie z Art. 25 k.c. „Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu". Art. 26 § 1. Miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej. § 2. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy. Art. 27. Miejscem zamieszkania osoby pozostającej pod opieką jest miejsce zamieszkania opiekuna. Art. 28. Można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania.

Wnioskodawca – osoba zainteresowana, jej przedstawiciel ustawowy albo opiekun faktyczny, występujący z wnioskiem o zakwalifikowanie osoby zainteresowanej do korzystania z usług społecznych określonych w Programie;

Osoba potrzebująca wsparcia w codziennym funkcjonowaniu – osoba, która ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego;

Osoba z niepełnosprawnością – osoba z niepełnosprawnością w rozumieniu wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021–2027 lub uczeń albo dziecko w wieku przedszkolnym posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na dany rodzaj niepełnosprawności lub dzieci i młodzież posiadające orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wydawane ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu głębokim. Orzeczenia uczniów, dzieci lub młodzieży są wydawane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej[2];

Przedstawiciel ustawowy – osoba dokonująca czynności prawnej w cudzym imieniu (rodzic, opiekun, kurator), której źródłem umocowania są inne zdarzenia prawne niż czynność prawna reprezentowanego.

Opiekun faktyczny (nieformalny) - osoba opiekująca się osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, niebędąca opiekunem formalnym (zawodowym) i niepobierająca wynagrodzenia z tytułu sprawowania takiej opieki (nie dotyczy rodziców zastępczych), najczęściej członek rodziny, osoba sprawująca rodzinną pieczę zastępczą, osoba bliska, wolontariusz[3];

Zakres usług – usługi społeczne objęte Programem, określone w części 5, mieszczące się w dziedzinach wskazanych w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;

---

[2] Wytyczne dotyczące realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027.

[3] Wytyczne dotyczące realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027.

Koordynator lub KIPUS – Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych;

Realizator usług społecznych – Centrum Usług Społecznych w Mikołowie;

Wykonawca usług – Centrum albo podmiot zewnętrzny wskazany w części 10 Programu, wykonujący usługi społeczne określone w Programie;

Katalog usług społecznych:

– usługa podstawowa: usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych i starszych, usługi wsparcia osób starszych w ramach działalności klubu seniora, usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, usługi wsparcia opiekunów faktycznych,

- usługa uzupełniająca: mobilna taksówka, mobilny konserwator „Złota Rączka", mobilne usługi wspierające i doradcze, prace porządkowe, wsparcie edukacyjne w formie indywidualnego poradnictwa, w tym dotyczącego opieki nad osobą chorą, prawidłowego karmienia i higieny, usługi wsparcia rodziny.

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Podstawę prawną opracowania Programu stanowią art. 4-7 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Ustawodawca daje możliwość Radzie Gminy przyjęcia, w drodze uchwały, programu usług społecznych, określającego usługi społeczne wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej.

1. Nazwa i cel Programu

Program Usług Społecznych dla gminy Mikołów na lata 2025-2027 w ramach projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne".

Celem głównym Programu w gminie Mikołów jest możliwość zwiększenia dostępu do zintegrowanych usług społecznych, które odpowiadają na potrzeby społeczności lokalnej w oparciu o zasady kompleksowości, podmiotowości, jakości, powszechności, współpracy, pomocniczości oraz wzmacniania więzi społecznych. Istotnym wyzwaniem jest włączanie mieszkańców Gminy w proces projektowania i organizowania usług społecznych, a także tworzenia profesjonalnego rynku usług i sieci usługodawców, którzy nie pozostają w sprzeczności z misją i wrażliwością społeczną.

Program określa rodzaj usług, jakie będą realizowane przez Centrum Usług Społecznych w Mikołowie bezpośrednio na rzecz społeczności lokalnej.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania.
2. Stworzenie międzysektorowego modelu współpracy na rzecz mieszkańców.
3. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania społeczne, samopomocowe, sąsiedzkie i wolontariackie.
4. Dbanie o poprawę dobrostanu mieszkańców gminy.
5. Wspieranie dzieci i młodzieży poprzez zapewnienie im możliwości dostępu do usług zwiększających szansę na właściwy rozwój psychospołeczny.
6. Tworzenie miejsc spotkań międzypokoleniowych.
7. Poprawa stanu psychicznego mieszkańców gminy Mikołów oraz wzmocnienie umiejętności radzenia sobie z problemami.
8. Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania.
9. Wsparcie rozwoju intelektualnego oraz fizycznego mieszkańców.
10. Integracja mieszkańców oraz podnoszenie kompetencji w zakresie współpracy i wzajemnej pomocy.
11. Organizowanie inicjatyw społecznych mających na celu integrację, edukację oraz aktywizację społeczności lokalnej.

2. Okres realizacji Programu

Program Usług Społecznych dla gminy Mikołów na lata 2025-2027 w ramach projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne" będzie realizowany w latach 2025-2027.

3. Opis/Diagnoza potrzeb uzasadniających cel realizacji Programu

Przedstawiony Program jest rezultatem starannej analizy przeprowadzonej w pierwszym kwartale 2025 roku (31.03.2025 r. do 07.04.2025 r.), w ramach której dokonano diagnozy potrzeb mieszkańców i potencjału Gminy. W wyniku rozeznania stworzony został dokument pod nazwą „Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w gminie Mikołów." (dokument znajduje się pod linkiem https://cus.mikolow.eu/pliki/plik/diagnoza-potrzeb-i-potencjalu-spolecznosci-lokalnej-w-zakresie-uslug-spolecznych-w-gminie-mikolow-1749807376.pdf). Diagnoza ta precyzyjnie określiła obszary, w których istnieje zapotrzebowanie na świadczenie usług społecznych. Tym samym, usługi społeczne określone w Programie stanowią faktyczną odpowiedź na potrzeby

społeczności lokalnej.

W świetle rekomendacji zawartych w Diagnozie wyłoniono następujące obszary priorytetowe:

LP	Obszar	Kluczowe potrzeby społeczności lokalnej w ramach obszaru
1	**Osoby starsze i z niepełnosprawnościami**	Zapotrzebowanie na usługi skierowane do OSÓB STARSZYCH I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI: - Wsparcie dla samotnych i pozostających w domach seniorów i osób niesamodzielnych oraz ich aktywizacja. - Opieka wytchnieniowa, asystent osoby z niepełnosprawnością – Wsparcie osób niesamodzielnych i ich opiekunów. - Poszerzanie oferty usług społecznych, takich jak domowe, usługi opiekuńcze, programy wsparcia sąsiedzkiego, grupy wsparcia, usługi specjalistyczne, usługi sąsiedzkie, a także wolontariat. - Usługa transportowa dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów – usługa door-to-door. - Programy wsparcia opiekunów: rozszerzenie programów opieki wytchnieniowej, aby odciążyć opiekunów rodzinnych. - Utworzenie punktu wsparcia dla opiekunów rodzinnych, oferującego poradnictwo, grupy wsparcia i szkolenia z zakresu opieki nad osobami niesamodzielnymi. - Programy wolontariatu: rozwój programów wolontariatu, które oferują pomoc domową i towarzystwo dla osób starszych i z niepełnosprawnościami. - Organizacja zajęć kulturalnych i edukacyjnych

		dostosowanych do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnością. - Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnością. - Rozwój usług sąsiedzkich i wsparcie samopomocowe (wykorzystanie potencjału małych miejscowości i więzi sąsiedzkich do organizacji usług samopomocowych, np. wsparcia w codziennych obowiązkach, dowozu leków, posiłków czy wspólnych spotkań integracyjnych); rozwijanie inicjatywy wolontariatu sąsiedzkiego poprzez współpracę z lokalnymi organizacjami pozarządowymi. - Przeciwdziałanie izolacji społecznej (szczególnie seniorów z małych miejscowości) poprzez organizację zajęć kulturalnych, edukacyjnych czy rekreacyjnych, dostosowanych do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnością np. spotkań w świetlicach wiejskich. - Mieszkania treningowe i wspomagane. - Promocja i ochrona zdrowia.
2	**Promocja i ochrona zdrowia**	Zapotrzebowanie na usługi w zakresie promocji i ochrony zdrowia: - Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów poprzez współpracę z placówkami medycznymi. - Rozwój usług z zakresu profilaktyki i edukacji zdrowotnej. - Skrócenie czasu oczekiwania na usługi medyczne poprzez rozwój opieki środowiskowej – CUS może wspierać rozwiązania takie jak mobilne punkty medyczne, teleporady oraz rozwój współpracy z sektorem prywatnym w zakresie dostępności

		specjalistycznych konsultacji. - Wzmocnienie opieki domowej dla osób przewlekle chorych i z niepełnosprawnościami – integrowanie działań z pielęgniarkami środowiskowymi, opiekunami medycznymi i lekarzami rodzinnymi. - Rozwój poradnictwa specjalistycznego: utworzenie i rozszerzenie punktów poradnictwa prawnego, psychologicznego, psychiatrycznego. - Programy profilaktyczne: zwiększenie częstotliwości programów profilaktyki uzależnień wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, aby zapobiegać problemom społecznym i zdrowotnym. - Edukacja zdrowotna: rozszerzenie programów edukacyjnych w zakresie zdrowego stylu życia, profilaktyki zdrowotnej i kształtowania odpowiednich postaw zdrowotnych. - Kampanie informacyjne: prowadzenie kampanii promujących zdrowy styl życia i dostępne usługi zdrowotne. - Telemedycyna: wprowadzenie usług telemedycyny, aby ułatwić dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej.
3	**Aktywizacja i integracja mieszkańców**	Zapotrzebowanie na usługi w zakresie aktywizacji i integracji mieszkańców: - Wzmacnianie aktywizacji i integracji społecznej poprzez wprowadzenie funkcji organizatora społeczności lokalnej, który będzie odpowiedzialny za inicjowanie działań integracyjnych (na podstawie bieżącej oceny potrzeb i możliwości), budowanie sieci współpracy oraz motywowanie mieszkańców do aktywności.

		- Współpraca z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi instytucjami kultury – wzbogacanie oferty działań skierowanych do osób mniej zaangażowanych społecznie.
4	**Położenie gminy**	Blisko 90% osób uważa, że gmina Mikołów jest dobrym miejscem do życia. Zapotrzebowanie na usługi w tym zakresie: - Promocja usług społecznych: kampanie informacyjne i edukacyjne. - Współpraca międzysektorowa i międzyorganizacyjna. - Organizowanie większej liczby imprez kulturalnych, takich jak festiwale, koncerty, wystawy, które mogą przyciągnąć zarówno mieszkańców, jak i turystów.
5	**Rodziny**	Zapotrzebowanie na usługi skierowane do RODZIN: - Programy edukacyjne dla rodziców. - Wsparcie prawne i psychologiczne. - Miejsca wsparcia dla rodziców dzieci i młodzieży z problemami wychowawczymi. - Miejsca wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej. - Wzmacnianie integracji międzypokoleniowej. - Organizacja wspólnych działań, takich jak np. warsztaty kulinarne, rękodzielnicze czy spotkania edukacyjne. - Rozwijanie inicjatyw łączących seniorów i młodzież. - Tworzenie programów międzypokoleniowego wolontariatu, w których młodzież może wspierać seniorów, a seniorzy dzielić się doświadczeniem i umiejętnościami. - Rozszerzenie oferty zajęć edukacyjnych i rekreacyjnych.

		- Organizacja bezpłatnych zajęć popołudniowych dla rodzin, które nie korzystają ze wsparcia pomocy społecznej, ale również potrzebują przestrzeni do wspólnego spędzania czasu, np. aerobik dla młodych mam razem z dzieckiem (wyrównywanie szans dostępu dla rodzin „NIE-problemowych"). - Wykorzystanie dostępnej infrastruktury, takiej jak sale gimnastyczne, boiska sportowe, w celu organizacji zajęć sportowych dla rodzin i dzieci. - Organizacja zajęć rekreacyjnych na świeżym powietrzu, integracyjnych spotkań plenerowych czy rajdów pieszych i rowerowych. - Profilaktyka uzależnień i wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży. - Rozwój działań profilaktycznych dotyczących uzależnień cyfrowych, szczególnie problemu „młodzieży dotykowej" (nadmierne korzystanie z telefonów i technologii). - Wzmacnianie dostępności wsparcia psychologicznego (wprowadzenie dyżurów specjalistów (psychiatrów i psychologów) dostępnych dla młodzieży (ale także dorosłych) w lokalnych ośrodkach zdrowia lub w formie mobilnych punktów konsultacyjnych). - Tworzenie warsztatów i spotkań edukacyjnych dla młodzieży na temat zdrowia psychicznego, radzenia sobie ze stresem oraz budowania odporności psychicznej. - Zapraszanie ekspertów – psychiatrów, terapeutów i pedagogów – do prowadzenia zajęć interaktywnych, które pomagają młodzieży otwarcie rozmawiać o emocjach i problemach psychicznych (profilaktyka

		samobójstw). - Organizowanie mobilnych usług społecznych doradztwa prawnego, psychologicznego i zawodowego poprzez wizyty specjalistów. - Organizowanie spotkań i szkoleń dla rodziców oraz nauczycieli w zakresie rozpoznawania sygnałów kryzysowych i właściwego reagowania na trudności psychiczne u młodzieży. - Rozwijanie wolontariatu i aktywności młodzieży (organizacja młodzieży do działań społecznych i wspierania rodzin).
6	**Młodzież**	Zapotrzebowanie na usługi skierowane do MŁODZIEŻY: - Przygotowanie oferty zajęć edukacyjnych, sportowych, kulturalnych itp. dla młodzieży. - Profilaktyka uzależnień skierowana do młodzieży i dostosowana do jej potrzeb, w tym uzależnień od Internetu, gier komputerowych, smartfonów. - Organizacja dostępnego wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego dla młodzieży. - Zorganizowanie miejsc spotkań dla młodzieży – kluby, świetlice, kawiarnie itp. - Młodzieżowe Centrum Spotkań. - Rozwój zajęć pozalekcyjnych: uruchomienie zajęć językowych, sportowych, teatralnych, plastycznych i muzycznych, aby umożliwić młodzieży rozwijanie swoich pasji i umiejętności. - Włączenie młodzieży w decydowanie o działaniach w Mikołowie. - Konsultacje społeczne z młodzieżą związane z przygotowaniem dla niej oferty w Mikołowie.

Obszary te zostały wskazane jako priorytetowe na podstawie wyników badań diagnostycznych przeprowadzonych w gminie Mikołów. Mieszkańcy wskazali je jako obszary, które wymagają interwencji. Oznacza to, że samodzielne zniwelowanie tych deficytów przez mieszkańców jest trudne, a konieczna jest zorganizowana współpraca podmiotów z sektora usług społecznych oraz instytucji i podmiotów towarzyszących.

Niniejszy Program jest odpowiedzią na potrzeby wynikające z diagnozy i uwzględnia wsparcie w zakresie określonym w Projekcie.

Zgodnie z zasadą powszechności Program realizowany będzie na rzecz wszystkich mieszkańców gminy Mikołów.

Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji, w jakiej znajduje się wspólnota samorządowa.

Zgodnie z powyższym, czynniki rozwoju podzielić można na wewnętrzne, na które społeczność lokalna ma wpływ (silne i słabe strony), oraz na czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki (szanse i zagrożenia). Podział ten dokonuje się również według innego kryterium, co pozwala zidentyfikować: czynniki pozytywne, czyli silne strony i szanse oraz czynniki negatywne, czyli słabe strony i zagrożenia. Poniżej przedstawiono analizę SWOT w zakresie polityki społecznej dla gminy Mikołów.

Mocne strony *Co jest MOCNĄ STRONĄ gminy, która pozwala na zaspokajanie zapotrzebowania na usługi społeczne mieszkańców?*	**Słabe strony** *Co jest SŁABĄ STRONĄ gminy, która NIE pozwala na zaspokajanie zapotrzebowania na usługi społeczne mieszkańców?*
- aktywność społeczna i związana z nią duża liczba organizacji pozarządowych; - oferta kulturalna i wzmocnienie aktywności społecznej w wyniku wydarzeń kulturalnych; - aktywna działalność klubów i organizacji sportowych na funkcjonującej bazie	- niekorzystne trendy demograficzne; - brak perspektyw rozwoju dla ludzi wykształconych i młodych takich jak w dużych miastach; - występowanie zjawisk wykluczenia i patologii społecznych, zarówno wśród dorosłych, jak i młodzieży m.in. alkoholizm,

sportowo-rekreacyjnej; - potencjał ludności; - różnorodność działalności gospodarczej oraz wysoki odsetek aktywnych podmiotów gospodarczych; - atrakcyjne warunki krajobrazowo-przyrodnicze; - potencjał ekologiczny; - rozwinięta infrastruktura oświatowa; - współpraca z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi instytucjami kultury. Cytaty respondentów: *„Mikołów niewątpliwie zmienia się, jest wspaniałą przestrzenią, która posiada duży potencjał"* *„Mikołów – miasto relacji i wysokiego poziomu dialogu"* *„Mikołów seniorami i organizacjami pozarządowymi stoi"* *„Mikołów – bezpieczne miasto!"* *„Mikołów prowadzi politykę otwartych drzwi"*	ubóstwo, niepełnosprawność, przestępczość, bezradność; - brak ośrodków leczenia uzależnień; - rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, turystycznej, społecznej.
Szanse *Co jest SZANSĄ, której wykorzystanie może przyczynić się do rozwoju usług społecznych dla mieszkańców?*	**Zagrożenia** *Jaki zakres usług społecznych mógłby zostać obarczony ZAGROŻENIEM ich niezrealizowania dla mieszkańców?*
- dostępność dofinansowania na przedsięwzięcia ukierunkowane na politykę prospołeczną, w tym prorodzinną, wsparcie ludzi młodych oraz politykę senioralną ze	- starzejące się społeczeństwo; - wzrastające zapotrzebowanie na usługi opiekuńczo-socjalne ze strony osób starszych, niesamodzielnych;

środków UE oraz krajowych; - atrakcyjna oferta dla młodych osób – stworzenie miejsc pod mieszkalnictwo; - utrzymujący się trend zdrowego i aktywnego trybu życia przekładający się na rozwój turystyki, rekreacji i sportu; - rosnący popyt na usługi skierowane do turystów.	- brak rozwiązań systemowych w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi i ich rodzinami; - mała aktywność społeczna młodzieży; - odpływ zdolnych ludzi do atrakcyjniejszych ośrodków miejskich; - duża skala zmian w systemie finansów publicznych związana z funkcjonowaniem gminy i realizacją zadań publicznych; - rosnące koszty realizacji zadań publicznych; - utrudniony dostęp do usług medycznych; - niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców.

4. Charakterystyka i przewidywana liczba osób objętych Programem

Mikołów położony jest na Wyżynie Śląskiej, graniczy bezpośrednio od wschodu z Katowicami, od południa z Tychami, gminą Wyry, Łaziskami Górnymi i Orzeszem, od zachodu z gminą Ornontowice i gminą Gierałtowice, a od północy z Rudą Śląską.

Współrzędne geograficzne centrum miasta wynoszą: 50° 10′ szerokości geograficznej północnej i 18° 54′ długości geograficznej wschodniej. Powierzchnia miasta wynosi 79,2 km^2. Miasto zajmuje 34% powierzchni powiatu. Według danych z 2017 r. powierzchnia lasów w Mikołowie wynosiła 2147 ha.

Sytuacja demograficzna i społeczna gminy Mikołów[4]

38 822 - Liczba mieszkańców gminy Mikołów[5]

Z czego 52,38% stanowią kobiety, a 47,62% mężczyźni.

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym: kobiet 3 412, mężczyzn 3 546.

Liczba osób w wieku produkcyjnym: kobiet 10 965, mężczyzn 11 767.

[4] OZPS, 2023 oraz GUS (XII.2023).
[5] OZPS, 2023.

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym: kobiet 6 089, mężczyzn 3 043.

W latach 2020-2023 liczba ludności spadła o 180 osób.

Blisko 18% - mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym.

Nieco ponad 58% - mieszkańcy w wieku produkcyjnym.

Prawie 24% - mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym.

Odbiorcami końcowymi Programu są wszyscy mieszkańcy gminy Mikołów. W wyniku przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjału zostały wyodrębnione grupy mieszkańców, które powinny zostać objęte usługami społecznymi przez Centrum.

Wyszczególniono takie grupy jak osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze, przewlekle chore, rodziny, młodzież i inne osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz ich otoczenie.

Wyróżniono 3 grupy społeczne objęte Programem:

- mieszkańcy gminy potrzebujący wsparcia w ramach Centrum Usług Społecznych – **126 osób**;
- osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (w tym z powodu wieku, stanu zdrowia, niepełnosprawności) i ich otoczenie – **124 osoby**;
- osoby z niepełnosprawnościami i ich otoczenie (m.in. rodzina, środowisko lokalne) – **61 osób.**

Liczba odbiorców poszczególnych usług wynika z wniosku o dofinansowanie projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne". Ostateczna liczba osób/rodzin oraz grup społecznych korzystających z poszczególnych rodzajów usług społecznych może się zmieniać i będzie podlegać aktualizacji. Zmiany te będą podlegały bieżącemu monitorowaniu i będą podstawą do ewentualnej zmiany planu finansowego.

5. Określenie usług społecznych oferowanych w Programie

W wyniku przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych, Centrum w ramach Programu będzie świadczyło dla wskazanych społeczności następujące rodzaje usług.

Katalog usług społecznych

Lp.	Nazwa i zakres usługi	Odbiorcy usługi – mieszkańcy gminy Mikołów	Tryb kwalifikowania

Zakres usług podstawowych			
1.	**Usługi opiekuńcze dla niepełnosprawnych i starszych**		
	Usługi opiekuńcze obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych	osoby niepełnosprawne i starsze	Formularz zgłoszenia do projektu wraz z oświadczeniem Wnioskodawcy
2.	**Usługi wsparcia osób starszych w ramach działalności klubu seniora**		
	Usługi opiekuńcze	osoby starsze	Formularz zgłoszenia do projektu wraz z oświadczeniem Wnioskodawcy
3.	**Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej**		
	Usługa wsparcia osób z niepełnosprawnością	osoby z niepełnosprawnością	Formularz zgłoszenia do projektu wraz z oświadczeniem Wnioskodawcy
4.	**Usługa wsparcia opiekunów faktycznych**		
	Usługi opieki wytchnieniowej	opiekunowie faktyczni	Formularz zgłoszenia do projektu wraz z oświadczeniem Wnioskodawcy
	Zakres usług uzupełniających		
1.	**Zakres usług uzupełniających dla osób korzystających z usługi podstawowej w formie wsparcia opiekunów faktycznych**		
Wsparcie edukacyjne			

	Usługa w formie indywidualnego poradnictwa, w tym dotyczącego opieki nad osobą chorą, prawidłowego karmienia i higieny	opiekunowie faktyczni korzystający z usługi podstawowej	Formularz zgłoszenia do projektu wraz z oświadczeniem Wnioskodawcy
Prace porządkowe			
	Usługa w formie czyszczenia mieszkań, mycia okien, porządkowania nagrobków	opiekunowie faktyczni korzystający z usługi podstawowej	Formularz zgłoszenia do projektu wraz z oświadczeniem Wnioskodawcy
2.	**Zakres usług uzupełniających dla osób z niepełnosprawnościami korzystających z usługi podstawowej w formie wsparcia asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej**		
Mobilna taksówka			
	Usługa polegająca na przewozie osób na terenie gminy Mikołów w celu załatwienia spraw związanych z codziennym funkcjonowaniem	osoby z niepełnosprawnością korzystające z usługi podstawowej	Formularz zgłoszenia do projektu wraz z oświadczeniem Wnioskodawcy
Mobilny konserwator „Złota Rączka”			
	Zakres usługi dotyczy pomocy przy drobnych domowych usterkach niewymagających natychmiastowej interwencji ani uprawnień	osoby z niepełnosprawnością korzystające z usługi podstawowej	Formularz zgłoszenia do projektu wraz z oświadczeniem Wnioskodawcy
Mobilne usługi wspierające i doradcze			
	Poradnictwo psychologiczne, dietetyczne i prawne	osoby z niepełnosprawnością korzystające z usługi podstawowej	Formularz zgłoszenia do projektu wraz z oświadczeniem Wnioskodawcy
Prace porządkowe			

	Usługi typu: czyszczenie mieszkań, mycie okien, porządkowanie nagrobków	osoby z niepełnosprawnością korzystające z usługi podstawowej	Formularz zgłoszenia do projektu wraz z oświadczeniem Wnioskodawcy
3.	**Usługi wsparcia rodziny**		
	- Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży, - Indywidualne poradnictwo psychologiczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych, - Prowadzenie klubu rodzica z dzieckiem, - Warsztaty podnoszące kompetencje dla rodziców/opiekunów, - Terapia rodzinna, - Usługa poradnictwa dietetycznego dla dzieci i młodzieży	dzieci, młodzież, dorośli	Formularz zgłoszenia do projektu wraz z oświadczeniem Wnioskodawcy

Usługi wspierające w zakresie organizowania społeczności lokalnej

Nazwa usługi	Cele usługi społecznej	Odbiorcy usługi
Wzmacnianie odporności społecznej na sytuacje kryzysowe	Budowanie zdolności społeczności lokalnej do reagowania na sytuacje kryzysowe zagrażające zdrowiu i życiu (np. powodzie, upały, katastrofy lądowe i powietrzne, stany zagrożenia wojennego)	mieszkańcy gminy Mikołów

Inicjatywy ekologiczne	Prowadzenie działań proekologicznych, w tym edukacji ekologicznej i promocji postaw przyjaznych środowisku. Realizacja projektów na rzecz ochrony środowiska i zazieleniania przestrzeni publicznych.	mieszkańcy gminy Mikołów
Projekty kulturalne integrujące mieszkańców	Tworzenie przestrzeni do integracji społecznej poprzez wydarzenia kulturalne, takie jak festiwale, warsztaty czy spotkania artystyczne. Wzmacnianie więzi międzyludzkich i poczucia wspólnoty.	mieszkańcy gminy Mikołów
Działania edukacyjne	Rozwijanie kompetencji społecznych, promocja zdrowego stylu życia, edukacja cyfrowa oraz edukacja w zakresie bezpieczeństwa. Zwiększanie świadomości i umiejętności niezbędnych do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.	mieszkańcy gminy Mikołów

W ramach usług społecznych wskazanych w tabeli katalog usług społecznych w punktach 1 – 4 (zakres usług podstawowych) i w punktach 1 – 3 (zakres usług uzupełniających) istnieje możliwość skorzystania z usługi:

a) podstawowej lub

b) podstawowej i wybranej usługi uzupełniającej lub

c) wsparcia rodziny.

Poszczególne usługi społeczne będą uzupełniane działaniami z zakresu organizowania i pobudzania aktywności społeczności lokalnej i będą prowadzone przez Organizatora Społeczności Lokalnej zatrudnionego w Centrum. Działania te będą prowadzone na terenie gminy Mikołów i skierowane będą do wszystkich jej mieszkańców.

Zakres tych usług jest zgodny z art. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

6. Warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie

Osoby chcące skorzystać z usług społecznych założonych w Programie muszą spełnić następujące warunki:

1. **Warunek ogólny dla każdego rodzaju usługi społecznej:**

   a) zamieszkanie na terenie gminy Mikołów w rozumieniu Kodeksu cywilnego.

2. **Warunki szczegółowe dla poszczególnych usług podstawowych:**

1) Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych i starszych:

a) w przypadku osób starszych wymagane jest spełnienie następujących warunków:

- ukończenie 60. roku życia,
- potrzeba wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność lub w związku z niemożnością wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego.

b) w przypadku osób niepełnosprawnych i starszych:

- ukończenie 60. roku życia,
- niepełnosprawność.

2) Usługi wsparcia osób starszych w ramach działalności klubu seniora:

- ukończenie 60. roku życia,
- potrzeba wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, stan zdrowia lub

niepełnosprawność lub w związku z niemożnością wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego.

3) Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej:

- potrzeba wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność lub w związku z niemożnością wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego

- niepełnosprawność.

4) Usługa wsparcia opiekunów faktycznych – opieka wytchnieniowa

- potrzeba wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność lub w związku z niemożnością wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego.

3. Warunki szczegółowe dla poszczególnych usług uzupełniających:

1) Wsparcie edukacyjne, prace porządkowe – warunkiem jest korzystanie z usługi podstawowej w formie wsparcia opiekunów faktycznych – opieki wytchnieniowej wskazanej w ust. 2 pkt 4.

2) Mobilna taksówka, mobilny konserwator „Złota Rączka", mobilne usługi wspierające i doradcze, prace porządkowe – warunkiem jest korzystanie z usługi podstawowej w formie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej wskazanej w ust. 2 pkt 3.

3) Usługi wsparcia rodziny w formie: specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci i młodzieży, indywidualnego poradnictwa psychologicznego dla dzieci, młodzieży i dorosłych, prowadzenia klubu rodzica z dzieckiem, warsztatów podnoszących kompetencje dla rodziców/opiekunów, terapii rodzinnej, poradnictwa dietetycznego dla dzieci i młodzieży:

- przeżywanie trudności opiekuńczo-wychowawczych i
- potrzeba wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność lub w związku z niemożnością wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego lub

- niepełnosprawność.

4. Kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych

w Programie odbywać się będzie za pośrednictwem Centrum, na podstawie złożonego formularza zgłoszenia do projektu.

Z usług społecznych będą korzystać mieszkańcy, którzy wyrażą potrzebę ich świadczenia przez Centrum i zaakceptują zasady udzielania wsparcia określone w Programie.

Kwalifikowanie odbywa się z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację usług społecznych.

Kwalifikowanie do danych usług społecznych odbywać się będzie przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych.

Tryb zakwalifikowania do korzystania z usług społecznych składa się z następujących etapów:

1) Złożenie przez Wnioskodawcę formularza zgłoszenia do projektu, zawierającego wniosek o objęcie osoby zainteresowanej usługami społecznymi oraz oświadczenie o spełnieniu przez tę osobę określonych w Programie warunków do korzystania z usług społecznych. Formularz zgłoszenia do projektu będzie udostępniony w siedzibie Centrum i na stronie internetowej Centrum.

2) Zakwalifikowanie może zostać poprzedzone przeprowadzeniem przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych, w porozumieniu z Wnioskodawcą, rozpoznania indywidualnych potrzeb osoby zainteresowanej. Rozpoznanie może obejmować zwrócenie się do Wnioskodawcy o udokumentowanie spełniania określonych w Programie warunków niezbędnych do zakwalifikowania, w tym informacji o sytuacji życiowej, zdrowotnej, rodzinnej i materialnej.

3) W przypadku potrzeby koordynacji usług społecznych określonych w Programie, które mają być udzielane osobie zainteresowanej w okresie nie krótszym niż 3 miesiące, Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych opracowuje Indywidualny Plan Usług Społecznych.

4) Zatwierdzenie Indywidualnego Planu Usług Społecznych przez Dyrektora Centrum albo Organizatora Usług Społecznych upoważnionego przez Dyrektora Centrum.

5) KIPUS może nie zakwalifikować osoby zainteresowanej do usług społecznych w sytuacji ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu lub wskutek niespełnienia warunków określonych w Programie niezbędnych do zakwalifikowania.

Odmowa zakwalifikowania do korzystania z usług społecznych następuje w drodze decyzji administracyjnej w trybie określonym w Kodeksie postępowania administracyjnego. Wpis na

listę rezerwową nie zastępuje decyzji administracyjnej, jeżeli Centrum odmawia zakwalifikowania do korzystania z usługi.

7. Wysokość opłaty za usługi społeczne, osoby uprawnione do uzyskania ulg w opłacie za usługi społeczne i wysokość tych ulg

a) Usługi społeczne realizowane w ramach Programu podlegają opłacie. Wysokość opłaty za usługi społeczne realizowane w ramach Programu ustala się następująco:

Tabela opłat

Rodzaj usługi	**Wysokość odpłatności**
Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	20% wartości usługi dla mieszkańca w przeliczeniu na każdą godzinę świadczonej usługi
Mobilna taksówka	10 zł za jedną usługę
Mobilny konserwator „Złota Rączka”	10 zł za jedną usługę
Mobilne usługi wspierające i doradcze (psycholog, dietetyk, prawnik)	10 zł za jedną godzinę
Prace porządkowe	20% wartości usługi dla mieszkańca w przeliczeniu na każdą godzinę świadczonej usługi
Klub seniora	30 zł za jeden miesiąc
Wsparcie edukacyjne w formie indywidualnego poradnictwa	5 zł za jedną usługę
Usługi opieki wytchnieniowej	20% wartości usługi dla mieszkańca w przeliczeniu na każdą godzinę świadczonej usługi
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	40 zł za jedną godzinę
Indywidualne poradnictwo psychologiczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych	40 zł za jedną godzinę
Klub rodzica z dzieckiem	30 zł za jeden miesiąc
Warsztaty podnoszące kompetencje dla rodziców	5 zł za jedną usługę

Terapia rodzinna	40 zł za jedną usługę (opłata obejmuje wszystkich członków rodziny biorących udział w terapii)
Usługa poradnictwa dietetycznego	10 zł za jedną usługę
Usługi opiekuńcze	20% wartości usługi dla mieszkańca w przeliczeniu na każdą godzinę świadczonej usługi
Wzmacnianie odporności społecznej na sytuacje kryzysowe	Brak opłat
Inicjatywy ekologiczne	Brak opłat
Projekty kulturalne integrujące mieszkańców	Brak opłat
Działania edukacyjne	Brak opłat

b) Opłatę ustala się na podstawie złożonego oświadczenia o sytuacji społeczno-ekonomicznej, w którym należy wskazać możliwość ponoszenia odpłatności w następujący sposób:

- w pełnej wysokości zgodnie z tabelą opłat zawartą w Programie lub

- połowę opłaty, o której mowa w tabeli opłat zawartej w Programie lub

- bezpłatnie - nie mam możliwości wnoszenia opłat za usługi społeczne lub

- bezpłatnie – spełniam przesłanki zwolnienia określone w lit. e.

c) Opłata, o której mowa powyżej, pobierana będzie w formie bezgotówkowej przelewem na konto Centrum Usług Społecznych w Mikołowie. Płatność za daną usługę będzie możliwa w sposób jednorazowy przed świadczeniem każdej usługi lub raz w miesiącu z góry za wszystkie usługi przewidziane na dany miesiąc. Uczestnik zobowiązany jest do wniesienia opłaty. Udokumentowane potwierdzenie wpłaty, o której mowa wyżej uprawnia uczestnika do skorzystania z usługi.

d) Rezygnacja z korzystania z usług społecznych określonych w Programie nie zwalnia z ponoszenia opłaty za usługi społeczne, z których osoba miała prawo korzystać do dnia

złożenia w Centrum rezygnacji z usług.

e) Zwolnienie z opłaty przysługuje osobom spełniającym przesłanki określone poniżej:

- osoba o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,

- osoba z niepełnosprawnością sprzężoną,

- osoba z niepełnosprawnością intelektualną,

- osoba z chorobami psychicznymi,

- osoba z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi,

- osoba korzystająca z FE PŻ,

- osoba zamieszkująca samotnie,

- osoba w kryzysie bezdomności dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań

lub zagrożone bezdomnością (w zakresie wsparcia mieszkaniowego),

- dzieci wychowujące się poza rodziną biologiczną.

Uprawnienie do zwolnienia wykazuje się oświadczeniem Wnioskodawcy. Centrum może zwrócić się do Wnioskodawcy o udokumentowanie uprawnienia w sposób wskazany w Programie.

f) Nie ponoszą opłaty bądź ponoszą połowę opłaty osoby, które zaznaczyły stosowną informację zgodnie ze złożonym oświadczeniem o sytuacji społeczno-ekonomicznej.

8. Sposób dokumentowania spełniania warunków oraz uprawnień do uzyskania ulg w opłacie uczestników Programu

Dokumentowanie spełniania warunków oraz uprawnień do uzyskania ulg w opłacie uczestników Programu:

a) odbywa się na podstawie złożonego formularza zgłoszenia do projektu wraz z oświadczeniem o spełnieniu określonych w Programie warunków do korzystania z usług społecznych.

b) następuje w oparciu o warunki i w trybie wynikającym z Programu i nie wymaga wydania decyzji administracyjnej,

c) następuje z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu,

d) może zostać poprzedzone koniecznością złożenia dodatkowych dokumentów potwierdzających sytuację życiową, rodzinną, zdrowotną i materialną,

e) może zostać poprzedzone przeprowadzeniem rozeznania potrzeb przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych.

9. Dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie

Pozyskiwanie i przetwarzanie danych osobowych wnioskodawców oraz osób korzystających z usług społecznych i członków ich rodzin odbywać się będzie na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c, e oraz art. 9 ust. 2 lit. b, g, j Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016), w związku z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Pozyskiwanie i przetwarzanie danych odbywać się będzie w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, wynikającego z wyżej wymienionej ustawy (realizacji zadań dotyczących wybranych form świadczeń i/lub uczestnictwa w zajęciach w zależności od potrzeb).

Centrum przetwarza dane osobowe w zakresie, jaki jest niezbędny do realizacji danej sprawy, w zakresie, w jakim zostaną przekazane Centrum bezpośrednio przez osobę, której dane dotyczą, w zakresie, w jakim zostaną przekazane Centrum przez inny podmiot lub innego administratora danych.

<u>Zakres danych osoby zainteresowanej lub korzystającej z usług społecznych:</u>

Dane związane z warunkami kwalifikowania obejmują również informacje o niepełnosprawności, jej stopniu lub rodzaju, jeżeli dana okoliczność ma znaczenie dla warunków korzystania z usługi określonych w Programie; informacje o potrzebie wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym o czynnościach, których osoba nie może wykonywać samodzielnie, oraz o potrzebie i zakresie pomocy; informacje o sprawowaniu faktycznej

opieki, jeżeli są niezbędne do zakwalifikowania do danej usługi lub ustalenia roli Wnioskodawcy. Dane te przetwarza się wyłącznie w zakresie niezbędnym do oceny warunków korzystania z danej usługi i uprawnień do ulg określonych w Programie.

a) dane identyfikujące w zakresie niezbędnym do realizacji usługi (imię i nazwisko, adres zamieszkania, adres poczty elektronicznej, login, numer telefonu, numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), płeć, wykształcenie, identyfikatory internetowe);
b) dane związane z zakresem uczestnictwa w projekcie (obywatelstwo, obszar według stopnia urbanizacji (DEGURBA), status mieszkaniowy, data rozpoczęcia udziału w projekcie lub wsparciu, data zakończenia udziału w projekcie lub wsparciu, status na rynku pracy, data założenia działalności gospodarczej, forma i okres zaangażowania w projekcie, planowana data zakończenia edukacji w placówce edukacyjnej, w której skorzystano ze wsparcia);
Ponadto w przypadku uczestnika dane dotyczące terminu zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności przez osoby skazane (jeśli dotyczy).
Zakres danych Wnioskodawcy (osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego):
a) dane identyfikujące (imię i nazwisko, adres, adres poczty elektronicznej, login, numer telefonu, numer faksu, numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), płeć, wiek, wykształcenie, identyfikatory internetowe);
Dane będą przechowywane przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane.

10. Organizacja Programu, w tym etapy jego realizacji

Realizatorem Programu jest Centrum Usług Społecznych w Mikołowie.
Zadaniem realizatora jest w szczególności:
a) zaspokajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych;
b) realizowanie Programu, w tym kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie;
c) opracowywanie niezbędnych dokumentów w celu realizacji usług społecznych;
d) inicjowanie działań na rzecz integracji i wspierania rozwoju wspólnoty samorządowej z

wykorzystaniem potencjału tej wspólnoty;

e) koordynacja, udział w realizacji, monitoring Programu;

f) wsparcie merytoryczne w zakresie realizacji Programu przez wykonawców;

g) wyszukiwanie i włączanie jak największej liczby podmiotów mogących realizować usługi społeczne na rzecz mieszkańców;

h) opracowanie i wdrażanie standardów jakości usług społecznych.

Wykonawcami usług społecznych założonych w Programie będą:

a) organizacje pozarządowe lub podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wyłonione na podstawie tej ustawy,

b) podmioty wyłonione na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych,

c) Centrum Usług Społecznych w Mikołowie.

Organizację realizacji Programu przedstawiono poniżej w podziale na etapy, które mogą być prowadzone równolegle. Numeracja nie wyznacza kolejności chronologicznej; terminy wskazano odrębnie dla poszczególnych działań.

Etap realizacji	**Opis działań**	**Termin realizacji**
Etap I	Planowanie i organizacja usług społecznych: ✓ wypracowanie założeń do standardów usług społecznych; ✓ wyłonienie wykonawców usług społecznych.	październik 2025-grudzień 2025
	✓budowanie partnerstw w ramach współpracy międzysektorowej; ✓ kwalifikowanie osób zainteresowanych usługami, rozpoznawanie indywidualnych potrzeb, opracowywanie indywidualnych planów usług społecznych;	na bieżąco
Etap II	Świadczenie, koordynowanie i monitorowanie usług społecznych:	styczeń 2026-grudzień 2027

	✓ koordynowanie realizowanych działań; ✓ bieżący monitoring realizowanych usług społecznych	
Etap III	Ocena realizacji Programu Usług Społecznych w zakresie świadczenia usług społecznych: ✓ analiza i ocena jakości świadczonych usług (standaryzacja); ✓ monitoring w zakresie potrzeb i potencjału lokalnej społeczności	listopad 2027-grudzień 2027 w razie potrzeby
Etap IV	Aktualizacja katalogu usług społecznych zgodnie z potrzebami społeczności lokalnej: ✓ aktualizacja potrzeb w zakresie świadczonych usług społecznych z uwzględnieniem potencjału lokalnej społeczności;	styczeń 2027-marzec 2027
Etap V	Informacja z realizacji Programu Usług Społecznych: ✓ opracowanie sprawozdania w oparciu o wyniki z monitorowania realizacji programu i ocena programu w oparciu o mierniki efektywności realizacji programu.	styczeń 2028-kwiecień 2028

11. Sposób monitorowania i oceny Programu oraz mierniki efektywności jego realizacji

Celem wprowadzenia monitoringu Programu jest dążenie do świadczenia usług dostosowanych do potrzeb mieszkańców o określonym standardzie oraz podejmowanie, w razie potrzeby, działań usprawniających proces świadczenia usług społecznych. Założeniem sposobu monitorowania usług świadczonych w ramach Centrum jest zastosowanie rozwiązań:

a) adekwatnych do przyjętych celów i wskaźników monitorowania;

b) prostych w zastosowaniu wskaźników monitorowania wykorzystujących informacje (w tym

opinie) pochodzące od mieszkańców oraz, tam gdzie to możliwe, dane administracyjne gromadzone przez CUS;

c) umożliwiających prowadzenie analiz, w tym na potrzeby obliczenia osiągniętych wartości wskaźników.

Monitorowanie służy zapewnieniu odpowiedniej jakości realizacji usług społecznych i wdrażania Programu. Za monitorowanie Programu odpowiedzialne jest Centrum. Celem monitorowania będzie dostarczanie niezbędnych informacji do podejmowania decyzji, które pozwolą na efektywną realizację Programu. Szczególna uwaga zostanie skoncentrowana na procesie wdrażania Programu przede wszystkim w zakresie realizacji usług społecznych. Monitoring Programu polegał będzie na zbieraniu, gromadzeniu, analizowaniu informacji uzyskanych w toku realizacji usług społecznych. Monitorowaniu podlegać będą w szczególności wskaźniki określone w ramach Programu. Po zakończeniu realizacji Programu zostanie sporządzona informacja. Zakres informacji będzie zgodny z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Dane do monitoringu i badania efektywności zostaną pozyskane za pomocą wystandaryzowanych narzędzi (np. ankiety, wywiady), od pracowników Centrum, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz mieszkańców gminy.

Pozostałe dane zostaną pozyskane z dokumentacji Centrum.

Celem monitoringu będzie pozyskanie danych nt.:

- charakterystyki odbiorcy z podziałem na poszczególne usługi,
- poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkańców i poziomu zadowolenia z jakości obsługi,
- liczby osób objętych nowymi usługami społecznymi realizowanymi w Centrum.

Wskaźniki/mierniki efektywności, które zostaną wykorzystane przy tworzeniu narzędzi monitoringu i efektywności do realizowanych w Centrum usług:

1. Wskaźniki produktu w całym okresie trwania Programu:

a) liczba osób, które uzyskały wsparcie w ramach usług realizowanych przez Centrum Usług Społecznych: 126 osób;

b) liczba opiekunów faktycznych/nieformalnych objętych wsparciem w programie: 10 osób;

c) liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie:

61 osób;

d) liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie: 0 osób;

e) liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie: 0 osób;

f) liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie: 0 osób;

g) liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie: 0 osób.

2. Wskaźniki rezultatu w całym okresie trwania Programu:

a) liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie: 19 osób;

b) liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej: 1 miejsce;

c) liczba podmiotów, które poszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług: 1 podmiot;

d) liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie: 0 osób;

e) liczba utworzonych Centrów Usług Społecznych w ramach projektu: 1 Centrum Usług Społecznych;

f) liczba przyjętych Programów Usług Społecznych: 1 Program Usług Społecznych.

Po zakończeniu realizacji Programu sporządzona zostanie informacja z realizacji. Informacja udostępniana jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Mikołów oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Centrum. Zakres informacji określa art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

12. **Budżet Programu oraz źródła jego finansowania**

Usługi w Programie Usług Społecznych będą dofinansowane w ramach projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne" ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny Plus) Priorytet FESL.07: Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie 7.5: Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych. Typ 4. Koordynacja usług społecznych - upowszechnienie i tworzenie CUS.

Na realizację Programu Usług Społecznych zaplanowano środki w wysokości 3 426 600 zł. Zmiany budżetu Programu mające wpływ na zakres usług społecznych, liczbę osób objętych Programem, wysokość opłat, wysokość ulg albo źródła finansowania wymagają zmiany

Programu w trybie właściwym dla jego przyjęcia.

13. Podsumowanie

Dostarczenie mieszkańcom gminy Mikołów powszechnych, a zarazem spersonalizowanych (dopasowanych do potrzeb) usług społecznych przyczyni się do poprawy jakości życia w gminie oraz wyrównywania szans i niwelowania dysproporcji społecznych. Przez cały okres realizacji Programu podejmowane będą przedsięwzięcia zmierzające do wzmocnienia potencjału usług społecznych świadczonych na rzecz społeczności lokalnej i budowania adekwatnego do diagnozowanych potrzeb mieszkańców nowoczesnego rynku usług społecznych jako wspólnego obszaru polityki i ekonomii społecznej.

W ramach realizacji Programu bardzo ważny będzie udział mieszkańców, którzy mogą zgłaszać do Centrum Usług Społecznych w Mikołowie swoje uwagi i spostrzeżenia do Programu na każdym etapie jego realizacji.